

Forslaget til forespørgselsdebat om hvordan vi som et samfund kan få et mere passende forhold til alkohol

(Medlemmerne af Inatsisartut Siverth K. Heilmann og Knud Kristiansen, Atassut)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Sundhed, Agathe Fontain)

Naalakkersuisut takker medlemmerne af Inatsisartut Siverth K. Heilmann og Knud Kristiansen, for forslaget til forespørgselsdebat om, hvordan vi som samfund kan få et mere passende forhold til alkohol set ud fra de mangeartede konsekvenser, der følger i kølvandet ved alkoholmisbrug.

Drikkemønstret her i landet er stadig et problem og af et omfang, at det må opfattes som et samfundsproblem. Drikkemønstret er kendetegnet ved en høj andel af rusdrikkere. Det er veldokumenteret, at rusdrikkeri medfører højere dødelighed, samt større risiko for akutte skader. Problemer som vold, ulykker, selvmord, seksuelle overgreb og omsorgssvigt af børn knytter sig til alkoholmisbrug og kan særligt relateres til rusdrikkeri.

Statistikken viser, at indførslen af alkohol er faldet med 21 procent årligt siden 2000. Forklaringen på dette fald bygger på en restriktiv alkoholpolitik, aldersbegrænsning, stigende beskatning af alkohol, lukkelovgivning og de lokale delvise eller totalforbud på salg af alkohol, samt sundhedsfremmende initiativer. Idet drikkemønsteret fortsat spiller en stor rolle i forbindelse med vold, ulykker, seksuelle overgreb og omsorgssvigt af børn så er det helt nødvendigt at vi fortsætter den stramme alkoholpolitik.

Internationalt anbefaler WHO at den mest effektive forebyggelse sker ved strukturel forebyggelse. Strukturel forebyggelse skal være det bærende element fordi det når ud til alle, til forskel fra massekampagner og individuel forebyggelse, og derfor har større mulighed for at mindske den sociale ulighed i samfundet. WHO anbefaler bl.a. :

- Forhøjede afgifter på alkohol
- Reduceret tilgængelighed dvs. begrænsninger i åbningstider, antallet af salgssteder mm.
- Begrænsninger/ forbud mod markedsføring af alkohol og alkoholiske drikke

Disse anbefalinger støttes der op om i det nordiske samarbejde, hvor man ønsker at samarbejde med FN, WHO og EU om nordiske, europæiske og globale tiltag for at styrke folkesundheden gennem forebyggelse på bl.a. alkoholområdet.

I Naalakkersuisuts folkesundhedsprogram – Inuuneritta II 2013 – 2019 – som netop er omdelt fremgår det at Naalakkersuisut arbejder ud fra disse internationale anbefalinger.

Selvom det gennemsnitlige årlige alkoholforbrug pr. person er faldet, ser det ikke ud til, at problemerne med rusdrikkeri og alkoholafhængighed følger den positive statistik. Der er stadig mennesker, der drikker umådenholdent, og konsekvenserne kan læses i politiets kriminalstatistik og i den tiltagende travlhed, som sundhedsvæsenet, socialvæsenets og politiets personale oplever især omkring lønudbetalinger. Alkohol og Narkotikarådet arrangerede i 2011 et seminar med overskriften ”Tid til holdningsændring”, hvor

alkoholkulturen og lovgivningen blev gennemdrøftet i et tværfagligt forum. Anbefalingerne fra seminaret var, at samfundet og den enkelte voksne skal tage et større ansvar for hinanden og for at ændre alkoholkulturen, og derved skal det ikke længere skal i orden at drikke sig fra sans og samling.

Udover restriktioner, har kampagner og politisk fokus skabt en bevidsthed omkring den måde, befolkningen håndterer alkohol på, hvilke har medvirket til at sænke alkoholforbruget. Mange mennesker i dag er på vej i den rigtige retning, men vi skal alle være bedre til at gøre opmærksom på og agere i forhold til andre menneskers problemer.

Det er ligeledes vigtigt, at forældrene tager et ansvar og medvirker til, at deres børn fået et passende forhold til alkohol. Dette understøttes af en af indsatserne som udgår fra børne- og ungestrategien omkring udvikling af alkohol og rusmiddelpolitikker på skoler og ungdomsuddannelser.

Sundhedsfremme og forebyggelse skal være et synligt tilbud til alle, der er kommet ud i et misbrug, og ligeledes skal det ikke være tabubelagt at bede om hjælp for at komme på rette spor. Dette bakkes op ved det nye alkoholbehandlingstilbud, som har fokus på familiebehandling og efterbehandling. Tidlig indsats vægtes højt, da der her vil være mulighed for at bryde den negative sociale arv som yderligere understøttes af tilbuddet om en forebyggende indsats for gravide, som er i et misbrug eller i dennes tilstand.

I det nuværende folkesundhedsprogram Inuuneritta er alkohol et af flere indsatsområder. Men netop fordi misbrug af rusmidler er så vigtigt et område, er det opprioriteret i det kommende folkesundhedsprogram - Inuuneritta II. Området bliver programmets vigtigste tema, og indsatsen indenfor dette område vil have stor fokus i hele programperioden.

Hvis det skadelige drikkemønster skal til liv, er det selve normerne og holdningerne omkring alkohol, der skal ændres, såvel som at give den enkelte redskaber til at overkomme sit misbrug. Hvis der skal gøres op med misbruget, må alle tage ansvar for eget liv. De enkelte arbejdspladser, institutioner, foreninger m.fl. må tage del i ansvaret, derfor lægger Inuuneritta II op til et bredt samarbejde mellem selvstyret, kommunerne og de private aktører med respekt for både centrale, kommunale og lokale prioriteringer.

Målene for de fremtidige indsats for Inuuneritta II omkring alkohol og hashmisbrug er:

- at ingen gravide drikker alkohol eller ryger hash,
- at forebygge at børn og unge drikker alkohol eller ryger hash
- at ingen børn oplever voksne som er påvirkede af alkohol eller hash.

Alle disse mål kræver at vi får et mere passende forhold til alkohol.

Jeg ser frem til en spændende debat om et meget aktuelt emne.